

Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte imeti naročnino vedno vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

ZA NEKAJ VEČ KOT
2c NA DAN DOBIVATE
"GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (izveniš sobot,
nedelj in praznikov).
:: Citajte, kar Vas zanima ::

Telephone: CHelsea 3-1242

Reentered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 23. — Štev. 23.

NEW YORK, MONDAY, FEBRUARY 3, 1941 — PONEDELJEK, 3. FEBRUARJA, 1941

Volume XLIX. — Letnik XLIX.

DEBATA GLEDE POMOČI ANGLIJI

REPUBLIKANCI SE PRIPRAVLJAJO, DA BODO NASPROTOVALI PREDLOGI... DANES BO ODBOR ZAČEL ZASLIŠEVATI OSEBE, KI SO PROTI PREDLOGI

Vprašanje glede pomoči Angliji, o čemur so več tednov razpravljali kongresni odbori v časopisje, bo danes prišlo na lobo v kongresu.

Danes popoldne bo poslanska zbornica pričela svoje debate glede predloge za pomoč Angliji. O tem vprašanju bo zbornica razpravljala kake tri dni. Nato bo prišlo do glasovanja — najbrže v soboto — in predloga bo sprejeta z nekaterimi spremembami.

Poslanec Bloom iz New Yorka, ki je predsednik odbora za vnanje zadeve v poslanski zbornici, pravi, da bo predloga sprejeta z veliko večino.

Odbor za vnanje zadeve v senatu pa bo nadaljeval zasliševanja ter bo danes pričel zasliševati osebe, ki so nasprotne predlogi.

Predsednik senatnega odbora senator George je rekel, da bo njegov odbor končal svoje zasliševanje, ko bo sprejel pričevanje Wendella L. Willkieja, ki je sporočil, da se bo z aeroplanom vrnil iz Anglije ter je njegovo zasliševanje določeno 10. februarja.

Senator George pravi, da bo njegov odbor potrdil predlogo, toda tudi z nekaterimi spremembami, nakar bo o predlogi pričela razpravljati senatna zbornica.

V poslanski zbornici se republikanski poslanci pripravljajo, da bodo nasprotovali predlogi, zlasti, pa bodo nasprotovali nameravanemu posojilu Angliji v znesku dveh milijard dolarjev, da bo mogla plačevati svoja vojna naročila, ter bodo zahtevali, da je oblast, ki jo določa sedanja predloga predsedniku, omejena.

In sedaj, ko bo poslanska zbornica pričela razpravljati o predlogi, tudi razni kongresniki podajajo izjave za predlogo in proti njej. Poslanec McCormack je rekel, da ima predloga o pomoči Angliji namen obvarovati Združene države

pred vojno in preprečiti evropsko vojno, da se ne razširi na zapadno zemeljsko poloblo in slednjič prerečiti, da uničevalne sile ne bodo uspele.

Senator Nye, ki je voditelj opozicije, pa je rekel, da je predloga brez vsakega pomena in da bo s svojimi tovariši v senatu skušal popolnoma pobiti oboje predlogo. Nye je rekel, da ne mara, da bi bila predloga vpisana v senatni pravilnik niti dve leti, niti dva meseca, niti dva tedna, niti dva dni in niti dve uri.

Vendar pa bodo tudi republikanski kongresniki v obeh zbornicah glasovali za predlogo, tako da bo prav gotovo sprejeta, sveda z nekaterimi spremembami in dodatki. Posebno bodo republikanski kongresniki glasovali za predlogo, ako bo sprejeta točka, ki bo prepovedovala ameriškim bojnim ladjam spremljati ladje, ki bodo vozile vojne potrebščine v Anglijo.

Mornariški tajnik pred senat. odborom

V Washingtonu je mornariški tajnik Frank Knox senatnemu odboru za vnanje zadeve pričel glede predloge za pomoč Angliji ter rekel, da Nemčija zato odlaša s svojim velikim napadom na Anglijo, ker hoče zapirati take aeroplane, ki prekašajo v učinkovitosti vse dosedanje aeroplane. Rekel je, da je to obvestilo mornariški departament prejel naravnost iz Nemčije.

Knox je rekel, da nemško vrhovno poveljstvo tudi proučava vremenske napovedi za daljši čas, da more odrediti vojne operacije tudi za več dni. Ravno tako hoče Nemčija zgraditi aeroplane, ki bodo mogli leteti 40,000 čevljev visoko, do jih angleški protizračni topovi ne bodo mogli doseči.

Majnerji in Lewis

Več kot polovica majnerjev ni hotelo glasovati zanj, dočim sta dobila Murray in Kennedy ogromne število glasov.

Pretežna večina majnerjev, članov United Mine Workers, ne bo nikdar odpustila svojemu predsedniku, Johnu L. Lewisu, ker se je tekom zadnje volilne kampanje pridružil republikanski stranki in se za vzel za Willkieja.

Nedavno so se vršile volitve v izvršilni odbor. Kandidirali so skoro vsi sedanji uradniki, namreč John L. Lewis za predsednika, Philip Murray za podpredsednika in Thomas Kennedy za tajnika blagajnika.

United Mine Workers imajo nad 600 tisoč članov. Volitve so tajne in širša javnost nikdar ne izve, koliko glasov je dobil ta ali oni kandidat.

Tudi izid sedanjih volitev ni znan, toda iz namigavanj majnerjev se da sklepati, da več kot polovica članov ni glasovala za Johna L. Lewisa kot predsednika.

Izvoljen je bil le zato, ker ni imel nobenega protikandidata. Če bi kdo proti njemu kandidiral, bi John L. Lewis danes najbrž ne bil več predsednik United Mine Workers. Dosti več glasov kakor Lewis sta dobila Murray in Kennedy.

John L. Lewis je bolan ter leži v svojem domu v Alexandria, Va. Kakorhitro bo zadostno okreval, bo odpotoval v Florido.

Prijatelji silijo Lewisa, naj pojasni svoje mnenje o predlogi glede pomoči Angliji, toda Lewis pravi, da se zaenkrat ne bo spuščati v javnost.

KAKO JE Z ANGL. PREMOGOM?

V angleški zbornici lordov so vsivprek napadali vlado, češ, da je zanemarila svojo dolžnost ter zakrivila splošno pomanjkanje premoga.

Vladni zastopniki so se na vse načine izgovarjali, toda morali so utihniti, ko jim je bilo predloženih več poročil iz Lancashire, da je bilo treba tam za preti nekaj manj zaradi pomanjkanja majnerjev.

V Durham okraju je položaj še slabši in še bolj zagoneten. Tam je pa namreč več tisoč majnerjev brez dela, premo-govniki pa počivajo.

V Lancashire je moralo več bomažnic nehati obratovati, kajti za pogon strojev nimajo dovolj premoga.

Earl Listowel je trdil, da je te zmede kriva izključno le vlada, ker neče izboljšati prevoznega sistema.

V Angliji je dovolj premoga, samo razdeliti ga ne znajo.

V imenu vlade je odgovoril lord Templemore ter dejal, da sta prevoz in razdelitev premoga podrejena posebnemu ministrskemu odboru, ki je v vseh ozirih odgovoren vj-nemu kabinetu.

Wm. McAdoo umrl

William Gibbs McAdoo, bivši zvezni zakladničar pod Woodrowom Wilsonom in pozneje senator iz Californije, je v soboto ob 10 dopoldne nenadoma umrl, star 77 let. Zadel ga je kap.

Po poklicu je bil odvetnik. Ko so v začetku stoletja pričeli kopati predor pod Hudsonom iz New Yorka v New Jersey, so inženirji po pričetnih delih obupali ter so z delom prenehali, rekoč, da predora ni mogoče dovršiti. McAdoo pa je za delo navdušil nekaj milijone dolarjev in so znova pričeli delati predor. In prvi predor pod Hudsonom je bil dovršen 8. marca 1904. Do 11. marca 1911 pa so bili dokončani še drugi trije predori.

Ko je leta 1913 Wilson postal predsednik, je McAdoo imenoval za zveznega zakladničarja.

Bil je trikrat poročen: prva žena je bila Miss Sarah Houston Fleming, ki je umrla leta 1912. V tem zakonu je imel tri sinove in tri hčere. Drugič se je poročil 7. maja, 1914 s hčerjo predsednika Wilsona Miss Eleanor Randolph Wilson. Leta 1934 je bil ta zakon ločen. Iz tega zakona ste dve hčeri. 15. septembra 1935 se je McAdoo tretjč poročil in sicer z Miss Doris I. Cross, ki je bila tedaj stara 26 let.

Vse drugo, le unije ne

Republikanski kongresnik Hoffman iz Michigana je presenetil javnost z naslednjo izjavo:

— K meni je prišel neki možak, ki noče biti imenovan, ter mi povedal, da je obvestil Henry Ford zvezne uradnike, da raje prepusti vladi vse svoje tovarne za en dolar na leto kot da bi dovolil v svojem podjetju "closed (to je unijski) shop".

Nov načelnik ruske tajne policije

Za načelnika ruske tajne policije je bil imenovan Laurenti Beria, komisar za notranje zadeve. Beria je le malo znan splošni javnosti, četudi je eden najožjih Stalinovih prijateljev ter je pred leti objavil v knjigi Stalinov življenjepis.

Načelnik ruske tajne policije je za vsa svoja dejanja in ukrepe odgovoren edinole Stalinu.

Ako je v Vaši naselbini zastopnik "Glasa Naroda", lahko dobite pri njem Slovensko-Amerikanski Koledar za 1941.

Postava proti štrajkom

Postava kratki temeljne pravice državljanov, — pravi Trgovska zbornica

Ameriška trgovska zbornica je nastopila proti zvezni postavi, ki prepoveduje štrajke pri izvedbi narodno-obrambenega programa. Njeno vodstvo je dalo naslednjo izjavo:

— Trgovska, zbornica je mnenja, da se postave, ki prepovedujejo štrajke, ne bodo obnesle, ker kratijo temeljne pravice naših državljanov. Javnim interesom je mogoče najuspešneje služiti s svobodnim sodelovanjem.

Trgovska zbornica poziva delodajalce, naj s svojimi delavci izdelajo načrte za mirno in takojšnjo uravno vseh medsebojnih sporov. Kjerkoli bi se tak načrt izjalovil, bi morala poseči vmes posredovalna oblast.

Prizadevanja za uravnavo stavke pri Allis - Chalmers družbi v Milwaukee zaenkrat še niso imela nobenega uspeha. Neki zastopnik podjetja, ki ima za več milijonov dolarjev vojnih naročil, je izjavil, da je CIO mlaja avtnih delavcev zavrnila predlog, naj bi se delavci vrnili na delo pred sklenitvijo kolektivne pogodbe.

Justični odbor poslanske zbornice bo v kratkem uvedel preiskavo glede vzrokov delavskih sporov v vojni industriji. Odboru načeljuje demokratski kongresnik Sumners iz Texasa.

Program General Electric Company

Charles E. Wilson, predsednik General Electric Company, je predložil letni konvenciji inženirjev program za stabilizacijo ameriškega gospodarstva in za zajamčenje demokratičnega sistema. Program vsebuje naslednje štiri točke: Zaposlitev vseh nezaposlenih oseb;

industrijalizacija poljedelstva;

razvoj južno ameriške industrije;

izvedba dolgoročnega programa javni del.

Po Wilsonovem zatrdilu bi ta program najbolje služil vladi, veliko korist bi pa imeli od njega tudi delavci in podjetniki, ker bi zajamčil gospodarsko svobodo.

"Nemška zmaga bi nam ne škodovala"

Pred zborničnim odsekom za vnanje zadeve je bil zaslišan demokratski kongresnik Barry iz New Yorka, ki je izjavil:

— Edinole ljudje, ki nimajo nobenega pojma o svetovnem gospodarstvu, in pa ljudje, ki nas hočejo na vsak način pahniti v vojno, trdijo, da bi Hitlerjeva zmaga unčila ameriško gospodarstvo. V Evropo, Azijo in Afriko proda Amerika tako malo, da dobiček sploh ne pride v poštev. Amerika zamore biti v gospodarskem pogledu povsem neodvisna, pa naj vlada v Evropi ta ali oni,

WILLKIE BO DOBIL ODGOVORNO SLUŽBO

Tozadevni predsednikovi načrti sicer še niso znani, vendar se domneva, da ni Willkie brez vsakega vzroka odpotoval v Anglijo.

Po Washingtonu so se razširile govorice, da bo predsednik Roosevelt prosil poraženega republikanskega kandidata Willkieja, naj s svojim vplivom pripomore k sprejemu pooblastilne predloge za pomoč Angliji, Grški in Kitajski.

Willkie je že pred svojim odpotovanjem v Evropo javno izjavil, da se povsem strinja s predsednikovo predlogo. To je v Beli hiši tudi predsedniku osebno zatrdil, nakar mu je dal predsednik po polurnem prijateljskem pogovoru pismo za angleškega premierja Winston Churchilla.

Če bo predloga sprejeta, bo predsednik potreboval ugodnega in zmogljivega človeka, ki bo nadzoroval pomožno akci-

jo. Willkie menda že dela v tem smislu, kajti v Londonu je rekel, da bo proučil anglezrakoplovno industrijo ter jo skušal prilagoditi ameriškim razmeram.

Predsednik bi izbral Willkieja za važen urad predvsem iz naslednjih razlogov: Willkie je predsednikov politični nasprotnik, in imenovanje takega moža bi utrdilo narodno edinstvo; Willkie je dober poslovnešman ter bi se kot tak bolj uspešno kot kdo drugi pogajal s kompanijami, ki bodo dobile vladna naročila; v pogovorih s Churchillom in drugimi angleškimi državniki se bo osebno prepričal o potrebah Anglije.

KONTROLA NAD LETALSKO PRODUKCIJO

Vojni departament zahteva, naj bi bila produkcija letal pod strožno kontrolo ter predlaga v to svrhu imenovanje nekakšnega "carja".

Iz zanesljivega vira se je zvedelo, da uradniki vojnega departamenta niso prav posebno zadovoljni z obstoječimi razmerami v letalski industriji. Vsled tega so pozvali produkcijski urad, ki mu načeljuje William S. Knudsen, naj poveri nadzorstvo nad ameriški zrakoplovnimi tovarnami nekakšnemu "carju".

V zvezi s tem je bilo imenovanih precej imen, toda nihče ne ve, če je med njimi tudi ime poraženega republikanskega kandidata Wendella Willkieja.

Kot znano, je Willkie v Londonu, kjer je rekel, da bo proučil angleško zrakoplovno industrijo ter jo skušal prilagoditi ameriški.

Kongres bo najbrž pozvan, naj naroči za ameriško armado več letal. Sedanji program vključuje ameriška in angleška naročila za približno 50 tisoč letal. Skoro polovica bo

poslanih v Anglijo. Zdal izdelajo ameriške tovarne na mesec približno 800 letal. Do srede poletja bo narasla produkcija na 1500 letal mesečno.

Kaj je na Norveškem?

Nemška uradna časnikarska agentura poroča, da je odpotoval v Oslo na Norveškem Heinrich Himmler, načelnik nemške vojne policije. V Oslo namerava ostati nekaj dni. Njegov odhod je najbrž v zvezi s poročili, da se širi med norveškim narodom čedalje večje nezadovoljstvo.

Cenzura na Grškem

Iz Sofije poročajo, da je grška vlada uvedla kontrolo nad telefonskimi pogovori. Iz Aten sploh ni mogoče več telefonirati v inozemstvo.

GENERAL ELECTRIC OBTOŽENA

Kompanije, ki izdelujejo električne žarnice, se bodo morale zagovarjati zaradi kršenja protitrustne postave. — Tudi Westinghouse družba ni izvzeta.

Justični departament zvezne vlade je vložil pred zveznim okrajnim sodiščem v Trentonu, N. J., tožbo proti dvanajstim kompanijam, ki se bavijo z izdelovanjem električnih žarnic.

Obtožene so kršenja protitrustne postave. Po nazorih vladnih uradnikov so bile v tem slučaju prekršene monopolne določbe Združenih držav, vsled česar so bile kompanije pozvane, naj opuste svoje medsebojne patentno - licenčne pogodbe ter vse pogodbe cen in produkcije. Zastopnik neke obtožene

družbe je rekel, da električne žarnice niso bile še nikdar tako poceni kakor sedaj.

V obtožnici je označena General Electric Company kot največja izdelovalka električnih žarnic. V štirih zaporednih letih je napravila vsako leto od 16 do 21 milijonov dolarjev. Dobiček je potemtakem znašal celih 88 procentov.

Poleg General Electric je obtožena tudi znana Westinghouse družba. Ti dve družbi izdelujeta devetdeset odstotkov vseh žarnic.

Vojna poročila

Italjani v Eritreji se umikajo

Po večdnevni vročih bojih so angleški in indijski vojaki razbili zadnje italjanske utrdbe v Agordat ter se polastile tega zelo važnega železniškega mesta v Eritreji. Angleži so vjeli več sto Italjanov ter so zaplenili mnogo topov in trukov, uničili pa so 11 tankov in 15 topov. Poročilo pravi, da so Italjani imeli mnogo mrtvih in ranjenih. Italjani beže proti Čereni in Angleži jih zasledujejo. Dalje proti jugu se italjanska armada 8000 mož naglo umika iz Metemme proti Gondarju, blizu jezera Tana.

Po poročilu iz Rima so nemški aeroplani bombardirali Bardijo in Solum v severni Afriki.

Lahi v Albaniji ne morejo nikamor

Lahi so v Albaniji na celi črti pričeli veliko protiofenzivo, ki pa se je popolnoma izjalovila, tako da je laško vrhovno poveljstvo vstavilo nadaljne napade. Grki so pa navzlic močnemu odporu na mnogih krajih napredovali. Zasedli so tudi 9 milj dolg gorski greben, čegar najvišji vrh sega 6000 čevljev visoko.

35. submarin

Submarin "Marlin" je že 35. ameriški submarin, ki je bil izdan lanskega leta zgrajen v ladjedelnici Portsmouth, N. H. 35. submarin je krstila Mrs John D. Winwright, čije mož je poveljnik ladjedelnice.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation), Frank Sakser, President; J. Lupsha, Sec. - Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

48th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.
Subscription Yearly \$6.—. Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—; za štiri leta \$15.—. Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50. Za inostranstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

NEMCI SLUTIJO RESNICO

Nam v Ameriki so precej natančno znane razmere, v katerih je nemški narod prisiljen živeti. Poznamo že vsaj približno operacije nemške armade in nemškega letalstva, znana nam je številna moč nemškega vojnega stroja in približno vemo, s kakšnimi gospodarskimi sredstvi razpolagajo Hitler in njegovi pomagači.

Veliki ameriški listi in časniške agencije imajo namreč v Nemčiji svoje poročevalce, ki si znajo poiskati za svoje informacije zanesljive vire. Poročila so sicer podvržena nemški cenzuri, navzlic t emu pa pride marsikaj v svet, kar je nemškemu narodu prikrito.

Toda Nemci so začeli šepetati o tem in onem, kajti naglas govoriti bi bilo prenevarno. Vsega sicer ne verjamejo, vedo pa, da mora biti nekaj žerjavice tam, odkoder se dviga dim.

Nekaj je pribito—da nemški narod namreč ni zadovoljen s svojim položajem in s svojo usodo.

Nemci so ubogljivi. Ko jih je pahnil Hitler v vojno, so sprejeli to molče, brez vsakega navdušenja. In ne rečemo preveč, če dostavimo, da tudi brez vsakega posebnega upanja.

V sedanjem času je Nemca težko pripraviti k besedi. Če govori, govori le s tistim, ki mu lahko zaupa. Toda taka govornica odraža dosti bolj natančno razpoloženje nemškega naroda kot pa vsa Goebbelsova propaganda.

Če potrebuje nemški kmetovalec poleti ali jeseni na polju pomoči, ne gre ponjo v delavsko posredovalnico, pač pa enostavno obvesti pristojno oblast. Po nekaj dneh mu naznanijo, kdaj naj bo na krajevni železniški postaji. Privozi vlak, poln poljskih žena in deklet. Nemški vojaki jih izženejo iz vagonov kakor živino. Postaviti se morajo v vrsto pred čakajoče kmete, ki začno izbirati najmlajše in najmočnejše. Nekatere med njimi so vsled lakote in trpljenja tako oslabele, da niso za nobeno delo več. Vsak kmetovalec mora vzeti tudi nekaj takih, ter jih dobro hraniti, da se jim vrne moč.

Nemški časopisje objavlja le malo resničnih poročil o vojni. Ker listi ne priobčujejo seznamov padlih, ranjenih in bolnih, nihče ne ve, koliko je veljal blitzkrieg narod v življenjih in trpljenju.

Med ljudmi se pa širijo govorice. Vztrajno se širijo, ker jih ni mogoče objaviti, vsled česar jih vlada tudi zanikati ne more.

Danes je slehernemu Nemcu znano, da je nemška armada pustila na Poljskem stotisoč mrtvih. Sleherni je slišal zgodbo o tako bliskovitem napredovanju, da ni bilo časa pomagati ranjenim; da so nemški oficirji naročili položiti deske preko mrtvih in ranjenih, da so mogli preko tanki, ki so s svojo težo zmečkali mrtve in ranjene; da je šel za tanki poseben zbor sanitacije, ki so natresli na zmečkano maso debelo plast živega apna.

Nemci vedo, da je nemška armada dvakrat skušala zavzeti Anglijo, pa je bila angleška zračna sila obkrajat kot napadalec. Vedo tudi, da sta ta dva poskušena napada zahtevala nad stopenjdeset tisoč nemških življenj.

Nemci vedo, da je po navalu na Norveško utonilo v norveških jezerih 65 tisoč nemških vojakov.

Vedo, da povzročajo angleška letala raznim nemškim krajem strašno škodo. Vedo, da je v noči 8. novembra porušila angleška bomba sloviti Brauhaus v Manakovem, kjer je bila pred sedemnajstim leti spočeta nacijska stranka.

Splošno je znano, da so nekateri deli Hamburga povsem razdejani; no, pa saj tega niti nemško časopisje ne taji.

Ljudje si šepčejo, da so angleški letalci v zračnih bojih taki mojstri, da nemški letalci, katerim se je posrečilo pobegniti iz pekla nad Anglijo, nočejo za nobeno ceno nazaj. Nemški armadi je začele manjkovati izkušenih pilotov, četudi se je produkcija nemških letal povečala.

Nacijski podrepaniki ne slišijo teh zgodb. Komur je v Nemčiji kaj znanega, presneto dobro ve, komu sme zaupati.

Toda govorice se širijo od hiše do hiše, od vasi do vasi, od mesta do mesta. V nemških sreih se poraja rak razočaranja in nevere.

In tako se polagoma, toda vztrajno ruši morala nesrečnega nemškega naroda.

Brezbrizna stariša

V Camdenu, N. J., sta bila aretirana neki WPA delavec in njegova žena. Zjutraj sta odšla z doma in pustila svojega tri mesece starega otroka samega v nezakurjenem stanovanju. Ko se je mati zvečer vrnila, je bil otrok mrtev. Coloner je dognal, da je umrl zaradi nezadostne prehrane in mraza.

Rojake prosimo, k o pošljijo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES OSIROMA CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam le priročno

Iz Slovenije

PRI LIČKANJU MU JE TREBUH RAZPARAL.

Pri posetniku in gostilničarju Arhu v Leskovcu pri Krškem so ličkali koruzo leskovski fantje, med katerimi je bil tudi 36 letni delavec Jožef Arh iz Leskoveca. Ves večer je potekel v veslem razpoloženju in ni bilo nikakih preprirov. Okrog polnoči, ko so prenehali z delom, so se par trenutkov postali pred hišo. V tem pa je zaklical Jože Arh, da je "štih-meser" že pripravljen, in da kdor se v petih minutah ne pobera izpred hiše, jih bo dobil. Vsi so smatrali te besede za šalo, ki pa se je v trenutku spremenila v resnico. Jože Arh je že zamahnil nad nič slutecim Francem Arhom ter mu prerazil trebuh, nato pa v borbi še ranil Alojzija Bizjaka, kateremu je prizadejal le majhno rano na prsni, ker se je nož ustavil na rebri, ter Jožefa Bogolina, katerega je trikrat ranil v levo roko. Franc Arh je bil takoj prepeljan v krško bolnišnico, kjer je bil še ponoči operiran, vendar je njegovo stanje precej resno. Kljub temu upajo zdravniki, če ne bodo nastopile komplikacije, da bo ostal pri življenju.

OBROJEN NA 4 MESECE ZARADI TATVINE VOLA.

Mali kazenski senat v Ljubljani je obsodil Stefana Straha, mesarja na Slov. Javorniku, in njegovega brata Franceta, mesarskega pomočnika, vsakega na 4 mesece strogega zapornepojno zaradi zločina tatvine vola. Posetniku Janezu Neču je bil 15. julija lani na planini Pusti Rovi ponoči ukraden vol, vreden 7000 dim. Ponekdo je o zločinu izjavil, da je ukradla brata — mesarja Stefan in Franc Strah. Prvi je pred sodniki odkrito priznal tatvino, drugi je v preiskavi tajil in ni hotel nič vedeti, da bi bil pomagat bratu pri tatvini vola. Senat je bil prepričan, da je Franc sodeloval pri tatvini, in ga je prav tako obsodil kakor Stefana.

OSEMDESETLETNICA.

V Logatcu je praznoval 80-letnico rojstva vrli Miheve Janez, po domače Pogorelec. Kdo ne pozna tega moža na Notranjskem, zlasti rojaki onkraj meje se ga dobro spominjajo, kot bivšega spediterja za Idrjo. Močno se je slavljence udeleževal v pretekli dobi v javnem življenju. Navdušen za vsak napredek je bil med prvimi ustanovitelji gasilnega društva, neumorno se je trudil, da se je ustanovila dolenjelogiška fara, ter še danes opravlja ključarske dolžnosti.

Veliko zaslug ima pri ustanovitvi Prosvetnega društva. Do zadnjih let je bil tudi član posojilnice, član občinskega odbora in občinski svetovalec. Dolgo vrsto let je opravljal opravke cestnega načelnika. Tako

BLAZNIKOVA Pratika

za leto 1941
Cena 25c
s poštno vred.
KNJIGARNA "Glas Naroda"
216 West 18th Street
New York, N. Y.

in enako ga vidimo povsod, kjer je bilo treba v dobi razvoja organizacij in napredka prijetei nesebično za javno delo.

Ko je slavil svoj častitljivi jubilej v krogu svoje številne in dobro vzgojene družine, mu ne bi prisodili mnogo čez 60 let, saj še trdno opravlja vsa dela na svoji močni kmetiji. Četudi mu usoda v življenju ni prizanašala z bridkimi udarci, kajti njegov sin prvenec je brez sledu izginil v svetovni vojni, drugega sina inženirja mu je ugonobila na jugu države zločinska roka. Je vendar vse te trdote sprejel vdano v voljo Božje, ter pri tem ni izgubil tvornih sil za napredek in dobro stvar.

UČITELJ ZABODEN V HRBET.

Pred dnevi je bilo poročano o zločinu konvoj 17 letnega izprijenca, ki je na zahrbtn način z nožem zabodel učitelja Franca Stropnika iz Kapele na Štajerskem. O zločinu so se raznesle razne vesti. Učitelj Fr. Stropnik, pa je dogodek takole izpričal:

V soboto popoldne smo vodili učitelji trirazredne kapelske šole učence višjih razredov — okoli 150 jih je bilo — na pogozdovanje na Očeslavski vrh k posetniku Mlinariču. Ko so otroci pod nadzorstvom treh učiteljev delo opravili, smo bili vsi pri gospodarju povabljeni na kosilo, po kosilu pa so se učenci razšli na domove. Jaz sem se okrog pol 17. ure poslovil pri Mlinariču na pot pa sta me spremlila 17 letni Mlinaričev sin in njegov prav toliko stari tovariš Grosman, sin sosedovoga viničarja. Šli smo od hiše navzdol po grapi nekaj sto metrov, ona dva pa sta me pričela nagovarjati, naj bi se vrnil. Ker se je že mračilo, smo se na jasi spodaj pred gozdom ločili. Za čas sem se ozrl in opazil v poltemi, da gresta dve postavi za menoj. Ko sta me dohitela, sem prepoznal prejšnja spremljevalca. Med tent ko me je Mlinarič zapel v razgovor, me je Grosman nenadoma od zadaj zaklal v hrbet, da sem se na mestu zgrudil, sam pa je zbežal v temo. Mlinarič me je spraševal, kaj mi je. Ko sem mu povedal, da sem zaboden, je verjel šele, ko je čutil, da mi iz rane teče kri. Ta čas je nekdo prišel mimo in ostal vse dotlej pri meni, da so prišli od Mlinaričevih in me odpeljali na njihov dom.

Kaj je mladega zločinca napotilo do grdega dejanja, nihče ne ve. Nekateri časopisi so poročali, da gre za mračevanje, ker pa ga je baie učitelj malo natepel, ko je bil fant še nje-

gov učence. Stropnik pa izjavlja, da Grosman vseh pet let, kar poučuje na kapelski šoli, ni bil njegov učence. Zaradi preročnega živca je Stropnik ohromel na obe nogi, upati pa je, da ga bodo v bolnici kmalu pozdravili.

Pred dnevi je bilo poročano o zločinu konvoj 17 letnega izprijenca, ki je na zahrbtn način z nožem zabodel učitelja Franca Stropnika iz Kapele na Štajerskem. O zločinu so se raznesle razne vesti. Učitelj Fr. Stropnik, pa je dogodek takole izpričal:

V soboto popoldne smo vodili učitelji trirazredne kapelske šole učence višjih razredov — okoli 150 jih je bilo — na pogozdovanje na Očeslavski vrh k posetniku Mlinariču. Ko so otroci pod nadzorstvom treh učiteljev delo opravili, smo bili vsi pri gospodarju povabljeni na kosilo, po kosilu pa so se učenci razšli na domove. Jaz sem se okrog pol 17. ure poslovil pri Mlinariču na pot pa sta me spremlila 17 letni Mlinaričev sin in njegov prav toliko stari tovariš Grosman, sin sosedovoga viničarja. Šli smo od hiše navzdol po grapi nekaj sto metrov, ona dva pa sta me pričela nagovarjati, naj bi se vrnil. Ker se je že mračilo, smo se na jasi spodaj pred gozdom ločili. Za čas sem se ozrl in opazil v poltemi, da gresta dve postavi za menoj. Ko sta me dohitela, sem prepoznal prejšnja spremljevalca. Med tent ko me je Mlinarič zapel v razgovor, me je Grosman nenadoma od zadaj zaklal v hrbet, da sem se na mestu zgrudil, sam pa je zbežal v temo. Mlinarič me je spraševal, kaj mi je. Ko sem mu povedal, da sem zaboden, je verjel šele, ko je čutil, da mi iz rane teče kri. Ta čas je nekdo prišel mimo in ostal vse dotlej pri meni, da so prišli od Mlinaričevih in me odpeljali na njihov dom.

Kaj je mladega zločinca napotilo do grdega dejanja, nihče ne ve. Nekateri časopisi so poročali, da gre za mračevanje, ker pa ga je baie učitelj malo natepel, ko je bil fant še nje-

STRAHOTE VOJNE

ČASU PRIMERNA KNJIGA
Spisala Berta pl. Suttner
228 strani

Cena 50 centov
Dobite jo pri
KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 W. 18 St., New York

Iz Zagorja poročajo, da sta dva fantiča v Savi ob železniški postaji opazila truplo. Obvestila sta o najdbi železniške delavce in postajo, ki je poklicala orožništvo. Ko so utopljence potegnili iz vode, so našli pri njem štiri dinarje in 25 par, nož in neko pismo z naslovom Jožeta Vidergeria. Takoj je bilo ugotovljeno, da je utopljence 68 letni Martin Vidergar iz Gradeca pri Litiji, ki je pred 20 dnevi šel sam prostovoljno v Savo. Truplo je bilo prepečeno v zagorsko mrtvašnico. Orožništvo je o najdbi trupla obvestilo svoje ranjkega v Litiji.

TRUPLO V SAVI NAJDENO.

Iz Zagorja poročajo, da sta dva fantiča v Savi ob železniški postaji opazila truplo. Obvestila sta o najdbi železniške delavce in postajo, ki je poklicala orožništvo. Ko so utopljence potegnili iz vode, so našli pri njem štiri dinarje in 25 par, nož in neko pismo z naslovom Jožeta Vidergeria. Takoj je bilo ugotovljeno, da je utopljence 68 letni Martin Vidergar iz Gradeca pri Litiji, ki je pred 20 dnevi šel sam prostovoljno v Savo. Truplo je bilo prepečeno v zagorsko mrtvašnico. Orožništvo je o najdbi trupla obvestilo svoje ranjkega v Litiji.

TIHOTAPCI PUSTILI GRANIČARJEM 40 KG SAHARINA.

Zadnje mesece je postal saharin zaradi pomanjkanja in podražitve sladkorja spet jako iskano trgovsko blago, katerega tihotapske organizacije na veliko spravljajo v promet. Zaradi porasta povpraševanja je postalo tudi tihotap tvo saharina čez mejo zelo živahno ter zadaja obmejnim stražnikom in organom finančne kontrole nove skrbi. Nedavno se je posrečilo graničarjem v Gradišču lep plen. Zasačili so v temni noči na meji skupino tihotapev, ki je nosila velike nahrbtnike. Pozvali so jih, da obstanejo, tihotapei pa so se podali v beg. Dva od njih sta nahrbtnika odvrгла, da bi lažje bežala. Graničarji so nahrbtnika pobrali ter so v obeh našli 40 kg saharina. Na mestu, kjer sta tihotapea odvrгла nahrbtnika pa so postavili zasebo, ker so vedeli, da se bosta tihotapea vrnila. Res sta se naslednjega dne pojavila tam znana tihotapea Ladislav Lavrenčič iz Vrbega pri Ptuj in Rudolf Lep iz Gradišča.

DAR TOVARNIŠKIH DELAVCEV ANGLIJI

Prizor v Burbank, Cal., ko je angleški zastopnik prevzel borbniik, ki ga je 20,000 delavcev, ki so zaposleni pri Lockheed Aircraft tovarni, poklonilo Angliji. Kmalu zatem je bombnik odletel v Montreal v Kanadi.

Peter Zgaga

Z izbiranjem povesti in romanov je dandanes velika težava, kajti težko je kaj primernega izbrati. Kar so pisatelji, najsibo naši ali tuji, po svetovni vojni napisali, je le gotovim slojem oziroma krogom povšči, dočim splošne javnosti niso zadovoljili s svojimi deli.

Roman "Mož Simone", ki ga je začel "Glas Naroda" pred dobrim tednom objavljati, je prvovrstna mojstrovina — zanimiv od prvega poglavja, ko razkrije odvetnik staremu lahkomišljenju njegov obupen demarni položaj — pa skozi vsa poglavja, ko se Simona poroči z možem, kateremu niti obzraza ne vidi, in vse do konca, ko slavi ljubezen svojo zmago.

Nobene plebkosti, neverjetnosti ali dolgovernih opisovanj, pač pa sama logična de-

janja. Bralec sluti konec, navzlic temu ga pa pričakuje z nestrpnno radovednostjo.

Roman je dolg. Izhajal bo do pozne pomladi.

Klor ni bral prvih nadaljevanj, naj si jih sposodi od prijatelja, ali naj pa piše uredništvu ponje.

Preberite tudi tozadeven oglas na 4. strani.

Na konvenciji prodajalcev zemljišč je trdil neki govornik, da bi moški še v edno živeli v brlogih, se ogrinjali v živalske kože in z beti pobijali živali, če bi žensk ne bilo.

— Ženske so pripravile moške do tega, — je poudarjal, — da so začeli graditi hiše in današnje ženske jih silijo hiše kupovati. Med sto hišami, ki jih prodamo, jih je osemindeset kupljenih na zahtevo žensk.

Jaz govorniku pritrdim, rad bi pa tole dostavil:

— Marsikateri moški bi raje živeli v brlogu ter se v živalsko kožo ogrinjali, kot pa da mora pode ribati, okna pomivati, premog nositi, sneg kidati, poljštvu prevlačevati, žeblje zabijati, stene paintati, streho popravljati in sam ne vem, kaj še vse.

PROTI ŠTRAJKOM V LADJEDELNICAH

Skoro istočasno, ko je na Wright aerodromu v Dayton, Ohio, zastavkalo štiristo delavcev pri neki armadni gradnji, je vložil demokratski kongresnik Vinson iz Georgije, ki je predsednik zborničnega mornariškega odbora, predlogo, ki naj bi zmanjšala število štrajkov v industrijah, zaposlenih z naročili zvezne mornarice.

Vinson zahteva v teh tovarnah in ladjedelnicah open shop. Gospodarji naj bi ne smeeli odločati, če naj bodo delavci člani miije ali ne, pa tudi noben delavec naj bi ne bil prisiljen pridružiti se tej ali oni organizaciji.

Če nezadovoljni delavec glasujejo za štrajk, morajo o tem obvestiti posebnega zveznega posredovalca. Zaštrajkati pa ne smejo takoj, ampak morajo počakati še trideset dni. V tem času se morajo pod nadzorstvom zveznega posredovalca vršiti pogajanja med zastopniki družbe in delavec. Tekom trideset dni bi kompanija ne smela krčiti delavcem plač ali spreminjati delavskih pogojev.

Odredba bi bila slična odredbi, ki je že več let veljavna za železničarje. Razlika je le ta, da mora pri železničarjih poteči šestdeset dni med napovedjo in izbruhom štrajka.

Neki clevelandski slovenski dnevnik je začel objavljati dolgo pesem, ki je menda še iz prejšnjega stoletja.

Pesem ni niti vsebinsko niti stilistično dobra, vendar dosega v polni meri svoj namen.

Je namreč najboljši odgovor vsem tistim, ki ne vpoštevajo, da ima urednik samo dvoje rok in da mora biti v njem združene zmoglosti člankarja, kritika, politika, poročevalca, direktorja, prevajaleca in prepisovalca.

Teza ne vpoštevajo, ampak najbrž žele, da bi bil poleg vsega še literarni liferant na debelo.

V ljubljanskem dnevniku sem opazil debel naslov: "Kdo ve, če bo koruze za polento?" Mislim sem si: — Ah, Jugoslovani so se spametovali in nočejo več krmiti Mussolinijevih fašistov! To je edino prav. Če si Italija lahko vojno privoščila, naj tudi za svoje vojaštvo in prebivalstvo sama skrbi.

Toda ko berem naprej, se prepričam o vsem nečem drugem. Jugoslovanov namreč ne skrbi laška polenta, pač se povprašujejo, če jim bo Mussolini pustil toliko koruze, da si bodo mogli včasih polento skuhati. Pšenico jim je Hitler tako temeljito pobral, da v vsej Jugoslaviji ni mogoče dobiti belega kruha.

Hitler in Mussolini zaenkrat seveda še vse pošteno plačata oziroma dasta kaj primernega v zameno—Mussolini južno sadje, Hitler pa stroje in strojne potrebščine.

Toda pomaranča in limona še zdlavnej nista primerno nadmestilo za kruh, poleg mesne ali kakšne druge jedi, pa tudi ni mogoče servirati monkey-wrenchla.

Iz Vatikana poročajo, da so izgnale nacijske oblasti menihedominikance iz starodavne samostana v Bregenzu v bivši Avstriji. Svetovnoznana samostanska knjižnica, samostansko poslopje in ogromno posestvo bo padlo torej v nacijske roke.

To poročajo iz Vatikana. Iz Vatikana pa ne poročajo, kaj namerava Vatikan ukreniti proti tej najnovejši Hitlerjevi lopovščini.

Če drugoga ne, bi se že vsaj ponizen protest spodobil.

Kratka Dnevna Zgodba

MONGENS LORENTZEN:

Hardun-Ar-Rašid

Vila je imela v pritličju samo tri sobice, zgoraj pa velik elje z okni na dirkalno probo na jasno nebo. Tako sem najel brez pomisleka. Vrt bil poletni zeleni livada, pota z mahom in ograjena z va metra visoko gosto živo jejo, tako da sem lahko obplem vremenu na prostem ikal akte modelov.

Skozi okno svojega atelja sem lahko opazoval jutranji rening na zeleni dirkalni proi. Vsako nedeljo in sredo sem na videl konjske dirke in petro, nemirno morje gledalec.

Nekega dne je potrkal na moja vrata mož, ki je bil priel skozi priprta vratica v ograji. Bil je jahač trener, nizke krepke postave in veselega bistrega izraza v opičjem obrazu.

"Ali morete naslikati portret mojega konja? Velik portret! Zelo velika žival — na solncu se leskeče rdečkasto Harun-ar-Rašid."

Odvedel sem trenerja — pisal se je Prokopovski — v atelje in mu pokazal nekatere svoje slike. Bilo je lahko domeniiti se ž njim.

Nebo naj bi bilo sivo zastrto, toda jasno z modrikastimi oblački nad limonadno žoltimi stajami in mžkojačim solncem nad sodniško tribuno. Prokopovski mi je pojasnil, da naj bo to simbol trenerjevega življenja.

Pred obhodom mi je dejal, da bi bilo najbolje, če bi prišel takoj drugo jutro na dirkališče, da bi napravil tam nekaj skic in študij

Šurenil sem ga čez vrt do vrat nisem pa imel poguma na četni vprašanje cene. Bil sem še mlad in že sama mi-el, da

bi moral zamenjati sliko za nekaj tako vzvišenega kakor je denar, se mi je zdela malone sleparija.

Pozneje sem prišel do mnogo bolj vsakdanjega in obrabljene spoznanaja, da se da jo jed, pijača, obleka in druge življenske potrebe prav dobro zamenjati za sveti ogenj navdušenja.

Moja slika in poletje sta napredovala enako. Nehote sem spoznal življenje jockeyev ter značaj in navade njihovih konj. Spoznal sem plašljivega Sepperlota, ki se je vedno splašil sredi dirke, spoznal sem malo solidno Okarino, ki je cepetala pravilno kakor ura, spoznal sem Sonny Boya in Roeco, ki so ga nazivali zaradi njegove barve tudi Kakao. In sam ne vem, kako so se še imenovali vsi ti konji. Toda s Prokopovskim svo postala resnična prijatelja. Bil je pajec dirkalisča in dobrodušna tarča vseh pogosto zelo težko prebavljivih dvotipov svojih tovarišev. Imel je samo enega konja Haruna. In temu se ni nikoli posrečilo, da bi dosegel na dirki večji uspeh. Ko se je pojavil Harun na dirkalni progi, so gledalci vedno počeli v smeh. Bil je običajen konj, podoban pingavskim pivovarniškim konjem. Kadar je pridrel na cilj, vedno dobre pol proge za predzadnjim konjem, je bobnela zemlja pod njegovimi težkimi kopiti in vozček, ki ga je vlekel za seboj, je bil podoben konzervni skatlici, privezani danski dogi za rep.

Moral sem požreti mnogo porogljivih opazk zaradi svoje zveze z Harunom in njegovim trenerjem, toda v jasnih večerih, ko sva sedela s Prokopov-

Versko življenje v Sovjetiji

Glasilo komunistične zveze brezbožnikov v Sovjetiji "Brez božnik" objavlja zanimive podatke o tem, kako se razvija versko življenje med ruskim ljudstvom. Clankar piše med drugim:

Protiverska propaganda v Sovjetski Rusiji je dosedaj imela ta uspeh, da je večina cerkva zaprta. Le malo verskih hramov je še stalo odprtih in duhovniki so že skoraj popolnoma izginiti. Vkljub vsemu temu pa se versko življenje med ruskim ljudstvom razvija naprej. Namesto duhovnikov, ki se ne smejo več javno kazati in gibati, opravlja verska opravila laični verniki in celo ženske. Clankar pravi, da so zlasti ženske pokazale zelo veliko vnemo in pogum pri opravljanju raznih cerkvenih opravil. Te ženske se giblejo med ljudstvom v svojem okrožju in so med verniki zelo priljubljene. Verniki jih kličejo ali "zakristank", "lektorice", ali pa tudi "matere." Na zunaj ne nosijo posebnih oblačil, vendar pa so navadno obklečene tako, da jih že na zunaj verniki spoznajo. Oblečene so priprosto in tudi enotno in njihova zunanost najbolj spominja na oblike redovnic.

Predvsem skrbje te ženske za redka svetišča, ki so še na razpolago vernikom. V svojem okrožju pazijo na vse, kar je potrebno vernikom in kadar je kaj najnovega, pokličejo duhovnika, ki mora včasih priti od zelo daleč, da opravi najnujnejše versko opravilo ali pa da od časa do časa opravi sv. opravilo ali pa službo božjo. Kadar je treba kaj opraviti za ikonostasom ali pri glavnem oltarju, tedaj gotovo odkod pride duhovnik ženske cerkvene pomočnice pa vodijo po cerkvah tista cerkvena opravila, ki ne zahtevajo ravno navzočnosti duhovnika.

Clankar piše med drugim, da je v prikučeni Kareliji imel priliko prisostvovati takemu tajnemu cerkvenemu opravilu, ki ga je vodila neka taka "zakristanka." Iz ikonostasa ali pa z glavnega oltarja prineso glavni križ ali pa glavno ikono. V sredini cerkve stoji navadno dva križa in slika, okoli pa gore sveče, vse pa je v preprostem cvetju. V cerkve ali pa kapele prihajajo verniki z vseh strani in vseh starosti, v cerkvi pa okoli križev nato o-

pravijo pobožnost, ki je res nekaj posebnega in velikega po svoji vnemi in pobožnosti. "Zakristanka" poje ali čita naprej kake dele iz sv. maše, ali pa iz večernice, nato pa sledi skupno petje in skupna glasna molitev. Vedno pa vodi tako pobožnost ženska.

Po Rusiji je mnogo farnih občestev, ki žive tako naprej, dasi ni več duhovnikov. Ker so močje preveč izpostavljeni, so ženske članice farnih odborov, ženske vodijo ti-to prikrito javno delo, ki je potrebno duhovnik in močje pa ostanejo v senci.

Clankar "Brezbožnika" zaključuje z utemeljitvijo, da je to versko življenje med verniki zelo razširjeno in poudarja predvsem dejstvo, da so ti verniki tako "pobožni kakor to ni bilo nikdar poprej." Čimbolj javno se brezbožniška zveza bori proti veri, tem globlje in iskrenejše je versko življenje med ljudstvom. Zato opozarja clankar zvezo, da naj stori vse, da se propaganda razširi tudi proti temu načinu verskega življenja. List objavlja v isti številki že celo vrsto denunciacij proti takim verskim občestvom in že denuncira ženske, ki pomagajo maloštevilnim duhovnikom ali jih pa vsaj nekoliko nadomeščajo v osamljenih in skritih cerkvah.

Že 22 let preganja v Sovjetiji versko življenje režim tako, kakor se dosedaj še ni nikdar zgodilo v zgodovini. Vkljub temu pa tudi v najhujših okoliščinah verniki znova izpričujejo iz dneva v dan, da človek hrepeni po verskem življenju dokler živi in diha.

Kako je v Varšavi

Prški dnevnik "Der Neue Tag" pričinja članek o današnjem življenju v Varšavi, kakor ga vidijo seveda nemške oči.

Poljka prestolnica je po teh izvajanjih trenutno v nekem prehodnem stanju iz starega v novo, iz iluzije v stvarnost. Kontrasti zadevajo zato drug ob drugega in kažejo poljsko naravo, ki je nagnjena k ekstremom, v še bolj jarki luči. Poleg nastavkov za novo življenje je srečati tu in tam še iluzionizem poljskih intelektualcev, ki se izživlja v kavarniških sanjarijah. Stara ljubezen lahkoživih Varšavcev do romantičnega in ekstravagančnega se kaže v teh časih splošne življenske nesigurnosti na čudne načine. Obleka in uživanje sta še vedno v visokih čisljih, neredko je videti, da prodajajo ljudje zadnje dragocenosti, da bi mogli voditi še kakšno navidezno sijajno življenje.

Nemška uprava ima drugo delo. Samo v nemško mestno upravo je včlenjeno 22.000 poljskih nameščencev, pod poljskim podžupanom. Ti nameščenci baje tojalno sodelujejo. Isto je s poljsko policijo, ki deluje pod nemškim vodstvom. Na prometnih varšavskih ulicah opravljajo svojo službo spet poljski prometni stražniki in poljska policija zasleduje z vneto tudi verizno trgovino, ki jo židje vedno znova poskušajo. Tovarne večinoma spet obratujejo in generalni guverner je poljskim delavcem zaradi njihovega dosedanega lojalnega zadržanja obnovil prednosti socialnega zavarovanja in zaščite za primer odpovedi.

Poslovno življenje je živahno in strogi ukrepi onemogočajo verizništvo. Cene pa so večinoma vendarle višje nego v Nemčiji. Poljski pomožni odbor je z nemškim Rdečim križem uredil v Varšavi 56 kuhinj za odrasle in 46 za otroke, kakor tudi 4 čajarne.

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

(V angleškem jeziku)
RECEPTI VSEH NARODOV
Stane samo \$2.—

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi

Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izvežbati in izpopolniti.

Naročite pri:
KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street, New York, N. Y.

Oklopna vojska

Homer, vojni poročevalec trojanske vojne, nam nazorno opisuje pogum in način bojevanja trojanskih junakov, ki so se vozili v bojnih vozovih na bojišče, kjer pa so spet stopali na trdna tla, ker peš se je bilo le bolj bojevati.

Trojanski bojni voz je bil, če vzamemo natančno, torej le prevozilo iz taboriščnega zasedja na bojišče. Toda stari vek je poznal tudi že prednost, ki jo je nudil v bitki z dolgimi, srpastimi meči na kolesih in drugod oborožen bojni voz s katerim je napadalec zavozil v množico na-protnikov, da jih je kosil kar po vrsti. Takšen način bojevanja so prakticirali Hetiti in Filistejci potem, ko je konj izpodrinil osla kot prevozno žival.

Ti vozovi, v katerih so bili bojevniki in vozači do prs zaščiteni z ograjo voza, od te višine dalje pa z oklepom, so bili tedaj prvi bojni vozovi. Z napredkom vojne tehnike pa so izgubili precej svoje vrednosti, kajti konji so bili vse preveč ranljive živali, in tako so si vojskovodje južnega Sredozemlja izmislili uporabljati slone za vojne namene. Prvič naletino na slone kot bojne živali med pohodom Aleksandra Velikega v Indijo, pozneje jih je uporabljal kot žive tanke Hanibal v drugi punski vojni.

Rimljani pa so bili dovolj spretni, da so si izmislili primerne načine za borbo proti delokožcem, tako da so tudi ti svojo vlogo odigrali.

Iz vitezov zgodnjega srednjega veka, ki so tudi svoje konje zavarovali z oklepi za glavo in prsa, so se razvili oklopni konjeniki, kirasirji, med katerimi

so se odlikovali posebno Piccolominijevi za časa tridesetletne vojne. Ti so bili skoraj popolnoma pokriti z oklepom in so bili na ta način v premočji zlasti proti pešcem. Zavarovani so bili tako zoper orožje iz bližine, kakor zoper orožje, ki je učinkovalo na daljavo. Oklopniki so v prvih stoletjih novega veka s svojo gibčnostjo in prilichno neranljivostjo imeli podobno vlogo kakor oklopne edinice.

MR. MAGANJA ZOPET DOMA.

Pred nekaj dnevi smo poročali, da je Mr. Andrej Maganja po lednih stopnicah padel in si je zlomil levo nogo v členku in je bil prepejan v Bellevue bolnišnico. V petek pa je bil odpuščen ter se sedaj nahaja doma na 154 Orchard St., Apt. 5, New York, N. Y.

Mr. Maganja se zahvaljuje vsem svojim prijateljem, ki so ga obiskali v bolnišnici ter se pripravili, da ga sedaj obiščejo doma.

Novi generalni poštni mojster

Predsednik Roosevelt je imenoval za generalnega poštnega mojstra Franka C. Walkerja. Senat je brez najmanjšega ugovora odobril imenovanje.

ŠIVALKE —

za zelo fine ženske klobuke v svetli delavnici in za dolgo sezono dobe delo pri:

BERWICK HATS
54 W. 39th STREET
NEW YORK, N. Y.

SLOVENSKO - AMERIKANSKI

Koledar 1941

Pestra zbirka kratkih povesti, zanimivih člankov in poljudnih razprav iz zgodovine, zemlje- in narodo-pisja; kratkih zanimivosti iz vseh dob in delov sveta... Informativna knjiga za vsakega rojaka, ki zasluđuje svetovne dogodke.

Citajte zanimiv članek:
"O LOVU IN LOVCIH,"
ki ga je spisal Fr. Troha.

Slovenic Publishing Company

216 W. 18th Street New York, N. Y.

Cena 50c

Vašo lahko pošljete v snazkah po 2 oz. 5 cents, če prebivate v Združenih državah.

Posebna priloga:

Trije zemljevidi v barvah: EVROPA LETA 1914; EVROPA PRED SE-DANJO VOJNO; EVROPA L. 1940

NAROČITE GA SE DANES

PESMARICA

"Glasbene Matice"
Uredil dr. Josip Čerin
Stane samo \$2.—

To je najboljša zbirka slovenskih pesmi za moški zbor. Pesmarica vsebuje 103 pe-mi. — Dobite jo v Knjigarni Slovenic Publishing Co., 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

ZALOGA TEH KNJIG JE POSLA

Tem potom naznanjamo, da nam je potekla zaloga sledečih knjig:

- Cvetje v Jeseni (spisal Ivan Tavčar.)
- Hči cesarja Montezume (spisal M. Ridder Haggard.)
- Tmnel, spisal B. Kellermann,
- Pjotr Rasputin (p. Klabund)
- Bogovec Jernej (I. Pregelj)
- Samosilnik, (A. Novačan.)
- Quo Vadis (Sienkiewicz.)
- Potop (Sienkiewicz.)
- Živi viri (I. Matičič.)
- Sužnji (Karol May.)
- V Gorah Balkana (K. May.)
- Po divjem Kurdistanu (Karl May)
- Morski volk (spisal London)
- Poslednji dnevi Pompeja, (spisal Bulver)
- Dekle Eliza (Concourt.)
- Zgodbe brez groze (D. Ravljen.)
- Umirajoče duše (Ilka Vašte.)
- Kakor hrasti v viharju (Strachwitz)
- Illustrated World's History, (v angleščini)
- Rokovnjači izpod trate — Spisal Prezerwa-Tetmajer Tolmenci. (Ivan Pregelj.)

KNJIGARNA SLOVENIC

DARILNE POSILJATVE v JUGOSLAVIJO in ITALIJO

100 DIN	\$ 2.00
200 DIN	\$ 3.95
300 DIN	\$ 5.75
500 DIN	\$ 9.00
1000 DIN	\$17.50
2000 DIN	\$34.00
5000 DIN	\$82.50

V DINARJIH

50 LIR	\$ 2.85
100 LIR	\$ 4.85
200 LIR	\$ 9.20
300 LIR	\$13.50
500 LIR	\$21.75
1000 LIR	\$43.00
2000 LIR	\$85.00

V LIRAH

Ker zaradi položaja v Evropi parniki neredno vozijo, tudi za izplačila denarnih pošiljatev vzame več časa. Zato pa onim, ki žele, da je denar naglo izplačan, priporočamo, da ga pošljejo po C A B L E ORDER, za kar je treba posebej plačati \$1.—

Vašim razmer v Evropi ni mogoče v Jugoslavijo in Italijo nakazati denarja v DOLARJIH, temveč samo v dinarjih oz. lirah. Isto velja tudi za vse druge evropske države.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street, New York

Slovensko-Amerikanski Koledar za l. 1941, Velika Blaznikova Pratika za l. 1941, in Priročni Atlas (38 barvanih zemljevidov) — vse skupaj \$1.

MOŽ SIMONE

— ROMAN —

Francoski spisal: CHAMPOL. — Preložil: LEVSTIK.

7

Govoriti o praktičnem duhu gospoda d'Avron pač ni bila zmožna živa duša razen njegove žene.

Simona je menila plaho:

"Ali ste prepričani mama, da se papa tako dobro razume na denarne zadeve?"

"On!" je vzkliknila gospa d'Avron in pogledala hčer z naraščajočim začudenjem. "On! Saj vendar razume vse! On je tako pameten!"

Njene premile črne oči sredi bledega obrazka so plamele od občudovanja in ponosa. Njen mož je bil velika ljubezen, katere niti materinsko čustvo ni moglo odtehati, in prej bi bila o luči dneva dvomiča, nego o popolnosti gospoda d'Avron.

"A vendar se vsakdo lahko moti," je povzela Simona. "Dobrota in poštenost očetova, njegova nežna ljubezen do nas in njegovo častihlepno stremljenje, da nas osreči, ga spravlja nemara bolj nego koga drugega v nevarnost, da se da zapeljati."

Z največjo previdnostjo in z vso potrebno počasnostjo je Simona polagoma povedala, kar je prejšnji večer slišala od Osmine. Toda ravno nepričakovano in važnost njenih radodetij je oslabila njihov učinek. Predaleč je bilo od iluzij gospe d'Avron do resničnosti, da bi se bil mogel preobrat tako hitro izvršiti.

"Sabo si slišala, ali pa slabo razumela," je dejala nevarno. "To se godi po navadi, ako človek posluša stvari, ki niso namenjene zanj. In sploh, kakaj bi bolj zaupala sodbi tega neznoznega Osmine, nego sodbi svojega očeta, ki mora svoje zadeve vendar bolje poznati, nego kdorkoli drugi? Po redkoma mi govori o njih, ker ve, da se ne razumem nanje in da me denarna vprašanja ne zanimajo; ako pa bi bilo kaj resnega, bi mi bil gotovo povedal. In če bi ga bile naposled tudi ootetele kakšne izgube, zato bi se vendar ne bili uničili. Največji del našega premoženja je moj delež, in me ženske vselej varujemo svojo doto. Po pravici rečeno, ne vem ničesar, razen tega, toda to vem zanesljivo."

Mlad človek, ki ni preveč domišljav, si težko predstavlja, da je poučen bolje od drugih. Popolno zaupanje njene matere je nekoliko potlačilo Simono. Vih tega pa je bila mati vičeti tako utrujena, da bi bilo spričo rahlega zdravja gospe d'Avron osorno in celo nevarno, še dalje časa siliti vanjo.

"Govoriti hočem z očetom," je obljubila naposled.

Drugi dan pa je dejala vsa jasnih lic.

"Kako si neumna, uboga moja mala, da si tako ntučila sebe in mene!" Z ljubeznivim ukorom je izgovorila te besede.

"Ravnokar sem vprašala očeta, ki nikakor ni vznemirjen. On bo poskrbel za vse."

Ta nekoliko nedoločna formula je bila običajni zaključek gospe d'Avron vseh njenih dvomih. Njen mož je bil v njunem skupnem življenju še vselej 'poskrbel za vse' dobro ali slabo, toda tako, da je živela ona v miru in potemtakem zadovoljno. Nič je ni moglo prepričati, da ne bo vedno tako, in Simona je čutila, da bi, ko bi hotela še z nadaljnjimi poskusi omajati to prepričanje, storila svojo mater nesrečno in ji morda celo nakopala bolzen, ne da bi v njeni duši kdaj podrla vsemogočni vpliv gospoda d'Avron.

Ta se nikdar ni zdel mirnejši in veselejši. Otroka sta bila dobre volje, kakor po navadi. Osmine ni več prišel, življenje se je nadaljevalo vedno v starem tiru in včasih je Simona čutila, da ta navidezna pokojnost vseh vara in pridobiva tudi njo; prišli so trenutki, ko je pozabljala svojo bojazen, dvonola o nji in se vpraševala, če navsezadnje Osmine ni brezumen in ona sama nekoliko prismojena.

V drugih hipih pa jo je obhajala, kakor bi se naglo prebujala iz spanja, slutnja bližajoče se nevarnosti, ki je že tu, čisto blizu, in tem večja, čim je nihče ne vidi in nihče ne stori ničesar, da jo zaroti. Takrat se je vznemirjala, pogum je kipel v njenem srcu, hotela je delati, boriti se in se ustavljati — toda kako? In strmeč je uvidevala, da ne more storiti ničesar. Poizkusila je bila govoriti naravnost z očetom. Priznalsljiva dobrodušnost in nenevarno prijazen značaj gospoda d'Avron ni obetal posebne nevarnosti pri tem podjetju in Simona je bila zelo presenečena, ko ga je videla užaljenega že ob prvi besedi.

"Ali se hočeš tudi ti mešati v to, kar te ne briga?" je vzkliknil nestrpn. "Mar mi ne zadostuje vprašanja tvoje matere, da bom moral dajati še tibi odgovor! Skoro bi si mislil, da mi ne zaupata in sta se zarotili, da hočeta vohuniti za menoj..."

Čin ko je Simona potrta in soznooka obstala pred njim, osupla nad tem nenevarnim izbruhom, se je skesal na mestu. Pogladih je hčer po glavi in izpregovoril z glasom s kakoršnim mirimo otroke:

"Ne skrbi, mala moja, vse gre po sreči, vse je v najboljšem tiru."

Nemara je zato, ker je bilo vse v najboljšem tiru, prekinil razgovor ter naglo odšel, in se v naslednjih dneh s poljubom, s šalami ali z begom umikal vsem novim smelim poizkusom Simone, nemara se je zategadelj začel skrbno izogibati vsakega trenutka, ko bi bil moral ostati z njo med štirimi očmi.

Nekega jutra, ko je vstala ob rani uri, pa ga je vendar našla samega v njegovi pisalni sobi. Sprejel jo je z nejevoljnimi obrazom človeka, ki je moten in presenečen.

"Ali bi me ne mogla pustiti samega, dragica?" je dejal. "Toliko dela imam..."

Pokazal je na papirje, počekane z njegovo neenakomerno, skoro nečitljivo pisavo, ki so bili razsejane po mizi na okrog. Ako bi ta zmožnost ne bila preveč nenavadna, bi si človek spričo njegovega nekoliko utrujenega obraza v resnici mislil, da je delal celo njo.

"Zelo neprijetno mi je, da vas motim, papa," je izpregovorila ona boječe. "Clauda in Marija bi rada svojo plačo."

"Ah! Koliko pa imata dobiti?"

[Nadaljevanje prihodnjaja.]

V bombardiranem Londonu in Berlinu

Švicarski list "Journal de Geneve" prinaša tele vrsti o življenju v bombardiranih prestolnicah Anglije in Nemčije:

Poročila iz prvih tednov bombardiranja v Londonu se glase, da je bilo v tem času deset tisoč mrtvih in 15 tisoč ranjenih. Gotovo je, da so ti ljudje imeli priliko poiskati si zavetišče, ki jim ga nudijo oblasti. Poročevalec lista pravi, da se je pogovarjal z ljudmi, kaj mislijo o tem, pa je dobil skoro povsod enak odgovor: "Mi bi se že poskrili in prečepeli tisti čas, ko so nad mestom nemška letala, kje v zakloniščih, toda ni časa." Žene pravijo, da morajo vendar nekaj pripraviti svojim mlakom; one nadalje nečesto oditi iz mesta na varnejše deželo, ker nečejo pustiti svojih mož samih v Londonu. Kdo bi jim kahal, pral, nakupoval, kar je potrebno, kdo bi jim delal družbo po končanem delu? Tudi bi se težko privadile drugemu življenju brez ulic, brez navajenega londonskega vzdušja, brez prodajalca in trgov.

Žene so torej po večini ostale v Londonu. Žive takorekoč na bojiščih, vsak čas jih lahko vidiš med ruševinami, kako se pogovarjajo s sosedomi, kako čakajo na vodo, ki jo bo pripeljal avtomobil (vodovodi so skoro vsi pretrgani) ali se naslanjajo na okna brez šip, raz katerih plapola le še angleška zastava in nič drugega. Medsebojna pomoč v vzhodnem delu je čudovito prisrčna. Drug drugega podpirajo z ganljivim razumevanjem in tolažbo. Ostalo izvrše krajevne oblasti in zasebna iniciativa. Vsak dan raste številnost onih, ki so izgubili domove ali so njihova stanovanja proglašena za ogrožena, ker so padle v bližini tempirane bombe, pa so zato sprejeti v javna zaklonišča. Tam jedo, stanujejo, spe in čakajo na novo streho. Matere, ki žele s svojimi otroci na deželo, lahko v dveh dneh odpotujejo v podeželske province. Ljudje, ki so brez strehe in nimanja hrane, dobe hrano v posebnih kuhinjah. Odrasli plačajo celo, otroci polovično. Tudi obleko, obutev in podobno dobe tisti, ki so vse izgubili. Za te nesrečneže prirejajo po državi posebne zbirke. Ako je kdo izgubil stanovanje, pa si je rešil nekaj pohištva, ga lahko brezplačno shrani v posebne, za to določene prostore. Smeh na licih je bolj redek. Vsakončno igranje slepe miši z grozno smrtno riše v prej vsele obraze londonsčanov resne črte.

Mnogo je trpel vzhodni in zahodni del mesta, trgovsko središče in delavska predmestja. Kljub temu je življenje delovnega ljudstva skoraj povsem normalno. Ljudje gredo za svojimi vsakdanjimi opravki. Gospodinje so čisto na trgu pod milim nebom čeprav je okoli njih polno gasilcev, ki gase goreče hiše ali odstranjajo rapoto, da bodo ulice zopet sposobne za promet. Trgovina in promet še vedno redno poslujeta. Lokomotive pihajo gost dim v zimsko londonsko meglo, ko prihajajo v doke.

O bombardiranju Berlina piše nemško časopisje, da je škoda, povzročena na zasebnih hišah, zelo velika. Angleške bombe so se večkrat vsipale na vzhodni del mesta, kjer sem se nahajal, — piše švicarski poročevalec — spremljane s silnim pokom. Varnostna služba se je podala takoj na delo. Ranjenec so prenesli v bolnišnice. Tiste, ki so izgubili stanovanje, so za prvo silo nastanili v neki šoli. Bilo je tudi nekaj mrtvih. Neka krajša progla podzemne železnice ni več v obratu. Videl sem, kako je bila zadeta nek pivovarna. Časopisi so objavili slike nekega sestreljene-

ga angleškega letala. Njegova posadka je zgorela.

Bolj kot kdaj nastopa nemško časopisje proti Churchillju ker da "njegovi piloti prav nič ne merijo na vojaške cilje."

Pri tem prinašajo podrobne opise prizadete škode na zasebnih poslopih in napovedujejo maščevanje, ki bo zadelo Angležje. Poročevalec piše dalje, da je škoda in razdejanje v Berlinu mnogo večja, kakor se da razbrati iz gornjega kratkega poročila, ker se je on v poročilu omejil le na to, kar je sam v enem dnevu neposredno videl.

ŽIVALI Z ZIMSKIM SPANJEM.

"Spi kakor mrmotica," pravijo ponekod ljudem, ki radi spijo. Ti glodavci so v resnici pravi umetniki spanja. Že v oktobru se zavlečejo v svoje podzemeljske dupline, ki so jih mehko in toplo postlali s travo in zelmi ter zaspijo zimsko spanje, ki traja večinoma do zgodnje spomladi. Njih krvna toplota se pri tem zniža na temperaturo zraka in vse življensko delovanje se jim onemji do skrajnosti, tako da pri mrmotičah med zimskim spanjem ne ugotovimo več kakšnih pet dihov na uro. Če pobereмо spečo mrmotico iz jame, v kateri vlada običajno temperatura 10 do 11 stopinj, in jo postavimo v toplejši prostor, je opaziti šele pri 21 stopinjah razločno dihanje. Pri 23 stopinjah prične žival smučati in pri 31 stopinjah se naposled prebudi.

Medtem ko spijo jež, polh in mrmotica nepretirano. Če druge živali, kakor netopir, jazbec in medved zbude, da si izpraznijo čreva ali pa da se najedo. Tudi nešteto žužek, kuščarjev, kraščač, žab in kač zapade ob začetku mrazne letne dobe v otrplost, iz katere se zbude šele spomladi. Vsaka žival si za zimsko spanje poišče primerno zavetišče, ki ustreza njeni naravi in življenjskemu načinu. Metulji se zabubijo, nekatere ribe se umaknejo pod previde bregove, manjši sesalci se zatečejo v podzemeljske jame ali drevesne dupline, ki so jih prej postlali s slamo, listi, senom, dlakanji ali volno. Hrček si poskrbi razen tega za zadostne zaloge hrane.

Mačkotku je pa znano, da poznajo živali tudi "letno spanje." Krokodili, kače in razne tropske ribe se ob začetku suhe dobe zarijejo v rečno blato, v katerem ostajajo cele mesece. Narava je torej dobro poskrbela, da morejo živali brez škode prebiti jim neljube letne mesece.

NOVI IZSLEDKI O KOZMIČNIH ŽARKIH.

Profesor vseučilišča v Chicagu, Arthur Compton je v zadnjih letih organiziral številne znanstvene odprave v razne predele sveta, da bi zbirale novo gradivo o kozmičnih žarkih. Podatki, ki so doslej znanosti na razpolago, izvirajo z opazovanj na raznih točkah po ravniku, na najvišjih vrhovih zemlje, v avstralskih puščavah in na ledenikih Aljaske. Za točno določitev intenzitete kozmičnih žarkov na vseh teh krajih, so raziskovalci uporabljali iste, nad vse občutljive in preizkušene instrumente, ki so izkoriščali zlasti lastnosti radija.

Kakšna silovita moč tiči v kozmičnih žarkih, je razvidno iz primerov, ki jo je napravil prof. Compton. Če bi bilo mogoče ta silni vir energije zapreti v cev, bi mogla ta cev zdržati električni naboj milijarde voltov. Kozmični žarki imajo približno isto elektr. polje, čFW približno isto električno zmogljivost kakor blisk. Na zemljo prihajajo od nekdaj v svetovni prostornini in so izrazito električne narave. Vsak poedini kozmični nihaj ima v sebi energijo. Od kod izvira ta energija in kako je točno sestavljena, danes še vedno ne vemo. Ob zadnjem sončnem mrku v začetku novembra so učenjaki v Južni Ameriki med drugim opazovali tudi sončna izžarevanja in upajo, da bodo iz teh opazovanj zvedeli marsikaj tudi o značaju kozmičnih žarkov.

NI Prepozno...

Pogosto želijo novi naročniki, da jim pošljemo začetna poglavja izhajajočega romana. Vselej pa temu ne moremo vstreci. Sedaj pa smo vsak dan natisnili nekaj več iztisov, tako da moremo postreči vsakemu novemu naročniku s celim dosedaj objavljenim romanom. Opozorite na to svojega sčeda ali prijatelja. Ta ponudba poteče 10. februarja.

UPRAVNIŠTVO "GLASA NARODA"
216 West 18th Street, New York

Tukaj Vam pošljem \$....., za naročnino.

I m e.....

N a s l o v.....

Pričnite pošiljati list, pričeniš s števil. 17 (24. jan. 1941).

Za celo leto \$6.—; Za pol leta \$3.; Za četrt leta \$1.50

Prosimo, izročite ta listek vašemu prijatelju.

znansstvene odprave v razne predele sveta, da bi zbirale novo gradivo o kozmičnih žarkih. Podatki, ki so doslej znanosti na razpolago, izvirajo z opazovanj na raznih točkah po ravniku, na najvišjih vrhovih zemlje, v avstralskih puščavah in na ledenikih Aljaske. Za točno določitev intenzitete kozmičnih žarkov na vseh teh krajih, so raziskovalci uporabljali iste, nad vse občutljive in preizkušene instrumente, ki so izkoriščali zlasti lastnosti radija.

Kakšna silovita moč tiči v kozmičnih žarkih, je razvidno iz primerov, ki jo je napravil prof. Compton. Če bi bilo mogoče ta silni vir energije zapreti v cev, bi mogla ta cev zdržati električni naboj milijarde voltov. Kozmični žarki imajo približno isto elektr. polje, čFW približno isto električno zmogljivost kakor blisk. Na zemljo prihajajo od nekdaj v svetovni prostornini in so izrazito električne narave. Vsak poedini kozmični nihaj ima v sebi energijo. Od kod izvira ta energija in kako je točno sestavljena, danes še vedno ne vemo. Ob zadnjem sončnem mrku v začetku novembra so učenjaki v Južni Ameriki med drugim opazovali tudi sončna izžarevanja in upajo, da bodo iz teh opazovanj zvedeli marsikaj tudi o značaju kozmičnih žarkov.

Kakšna silovita moč tiči v kozmičnih žarkih, je razvidno iz primerov, ki jo je napravil prof. Compton. Če bi bilo mogoče ta silni vir energije zapreti v cev, bi mogla ta cev zdržati električni naboj milijarde voltov. Kozmični žarki imajo približno isto elektr. polje, čFW približno isto električno zmogljivost kakor blisk. Na zemljo prihajajo od nekdaj v svetovni prostornini in so izrazito električne narave. Vsak poedini kozmični nihaj ima v sebi energijo. Od kod izvira ta energija in kako je točno sestavljena, danes še vedno ne vemo. Ob zadnjem sončnem mrku v začetku novembra so učenjaki v Južni Ameriki med drugim opazovali tudi sončna izžarevanja in upajo, da bodo iz teh opazovanj zvedeli marsikaj tudi o značaju kozmičnih žarkov.

znansstvene odprave v razne predele sveta, da bi zbirale novo gradivo o kozmičnih žarkih. Podatki, ki so doslej znanosti na razpolago, izvirajo z opazovanj na raznih točkah po ravniku, na najvišjih vrhovih zemlje, v avstralskih puščavah in na ledenikih Aljaske. Za točno določitev intenzitete kozmičnih žarkov na vseh teh krajih, so raziskovalci uporabljali iste, nad vse občutljive in preizkušene instrumente, ki so izkoriščali zlasti lastnosti radija.

znansstvene odprave v razne predele sveta, da bi zbirale novo gradivo o kozmičnih žarkih. Podatki, ki so doslej znanosti na razpolago, izvirajo z opazovanj na raznih točkah po ravniku, na najvišjih vrhovih zemlje, v avstralskih puščavah in na ledenikih Aljaske. Za točno določitev intenzitete kozmičnih žarkov na vseh teh krajih, so raziskovalci uporabljali iste, nad vse občutljive in preizkušene instrumente, ki so izkoriščali zlasti lastnosti radija.

BOLJŠI GOSPOD Z RAHLO TELESNO NAPAKO ...

"Boljši gospod, imovit. 200 tisoč lir kapitala, siguren dohodek, z rahlo telesno napako, išče zvesto življensko družico".

Ta ženitni oglas je bilo čitati pred kratkim v milanskih dnevnikih. Bolj ali manj lepe, bolj ali manj stare Milančanke pa po vsej priliki ne morejo tako zlahko prezreti "lahke telesne napake," ali pa bi morala biti še nekoliko bolj pozlačena, kajti z imetjem 200.000 lir v Italiji danes še daleč ni

si kakšen knez. "Boljša družina" si z obrestmi iz takšne glavnice ne more privoščiti prevelikih skokov. Naj bo kakor hoče, dejstvo je, da se je na oglas "boljšega gospoda" javilo samo šest možičevnih kandidatov. Gospod "z rahlo telesno napako" je menda slab psiholog ali pa si je hotel privoščiti najhno šalo, kajti izmislil si je, da je vso to šestorico povabil za isto uro v isto kavarno. Kot znak, da bi se lahko spoznali, naj bi imele v rokah list.

Ne bi bilo potrebno še posebej omeniti, da so ob določeni uri vse kandidatke točno prišle v kavarno. Sedla je vsaka v svoj kot in vzel časnik v roko. Prav tako se je pojavil naš "boljši gospod." Bil je že prilično prileten in njegova rahla telesna napaka se je izkazala za — mogočno grbo. Seveda je izzvalo to veliko razočaranje. Prišlo je pa še do hujšega. Gihavec je šel namreč z opazujočim pogledom mimo vseh kandidatov, potem je stopil naravnost in sedel k najmlajši, in še najlepši med njimi. To je bilo več, nego so mogle prenesti ostale konkurentke. Kakor na povelje so šinile kvišku in planile z besnim kričanjem proti grbavu in njegovi izvoljenki. Razdraženim besedam so sledila nasilna dejanja, morala je intervenirati policija. Stvar bo imela svoj epilog še na sodniči.

ZA OBČUTLJIVE ŽELODCE.

Kdor ima občutljiv želodec, naj se izogiba surovega sadja in zelenjave, kakor tudi zelo začinenih in osoljenih jedi, prekajenih in mariniranih rib ter nasoljenega mesa.

Zelenjavo naj si ne kuha ob enem z maslom, ker se pri tem tvori toksična kislina. Šele ko je zelenjava skuhana, naj ji doda malo lahno stopljenega masla.

Zelju, ohrovtu itd., je od-

straniti konce in velike žile, nato oprati in zrezati. Zrezano zelenjavo je zvezati v pergamentni papir kakor vrečo, tako da ostane nekaj zračnega prostora, nato pride vse skupaj v vrečo vročo vodo, v kateri se kuha dvakrat tako dolgo kakor zelenjava ob navadni pripravi. Para, ki se tvori v vreči, umiči težko prebavno celulozo in kar ostane, je lahko prebavljivo. Neposredno pred obedom in med njim ne pij.

IVERI.
Hvalimo stare čase, živeti pa moramo v sedanjih. — Ovid.
Denar še ni nikogar obogatil. — Seneca.
Lakota zasladila vse jedi, le same sebe ne. — Antiphanes.
Brez prijateljstva ni življenja. — Cicero.
Ko so vprašali Diogenesa, kaj je prijateljstvo, je odvrnil: Ena duša v dveh telesih. — Demokrit.
Človek, ki nima nobenega dobrega prijatelja, ne zasluži, da bi živel. — Demokrit.
Ponmi, da si samo igravec v igrokazu, ki ga je sestavil ravnatelj. — Epiktet.
Veliko silnega živi na zemlji in nič ni silnejšega od človeka. — Sophokles.
V človeškem življenju ni nič posebno važnega. — Plato.
Živimo tako, kakor moremo, ne taka kakor bi hoteli. — Menander.
Ni je pravde, ki ji ne bi bila začetnik ženska. — Menander.
Ni dobro, če je ladja zasidrana na eno samo sidro in ni dobro, če je življenje zasidrano na enot samem upanju. — Epiktet.
Najti plenjeno sorozo, je največje bogastvo. — Euripides.

ADVERTISEMENTS

"GLAS NARODA"

V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetniških slik. Naročite jo še vi.

"Naši Kraji"

Slike so iz vseh delov Slovenije in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 87 fotografij v bakrotiaku na dobrem papirju vas stane —

\$1.

KNJIGARNA "GLAS NARODA" : : : 216 WEST 18th STREET, NEW YORK

Bokinjsko Jezero